

Språkmedvetna lärmiljöer

vad och varför

When the language that dominates in the home is not made visible in written form through books, posters, signs and other material that represent the school domain, this signals to the students that this language is perceived to be of less value at school (Wedin & Wessman, 2017, s. 876).

Citatet ovan beskriver hur viktigt det är att alla lärare arbetar språkmedvetet. Genom att ta in mera språk i undervisningen kan vi visa åt eleverna att det är en resurs att kunna olika språk.

Eftersom språket redan utgör en stor del av undervisningen, räcker det med små förändringar för att bidra till ett mer språkmedvetet förhållningssätt. Läroplanen betonar att skolans verksamhetskultur ska genomsyras av språkmedvetenhet och kulturell mångfald, vilket gör detta till alla lärares ansvar.

Språkmedvetna
lärmiljöer

Språk i den
fysiska miljön

Rutiner med
fokus på språk

Läraren som
språklig förebild

Multimodala
instruktioner

Ämnesspecifika
begrepp

Inkludering av
elevernas
hemspråk

Språkmedvetna lärmiljöer

en checklista för lärare

Det går att få in mera språk i klassrumsmiljön och undervisningen med relativt enkla medel. Med denna checklista kan du utvärdera olika lärmiljöer och reflektera över hur du ger utrymme för olika språk när du undervisar.

I KLASSRUMMET

- En bokhylla med böcker på olika språk, se till att alla elevers modersmål finns representerade
- Bilder och planscher som inkluderar andra språk än skolspråket
- Läxschema och veckodagar på andra språk än skolspråket
- Multimodala instruktioner (text, bild, kroppsspråk, figurer...) med hjälp av olika tekniska lösningar

I UNDERVISNINGEN

- Genomgång av veckodag och datum på annat språk än skolspråket
- Ge utrymme för eleverna att prata sitt hemspråk
- Lyssna på musik och läs texter på en variation av språk
- Jämförelse mellan begrepp på skolspråket och elevernas modersmål
- Uppmuntra användningen av olika språk också i andra ämnen än språkämnen

When the language that dominates in the home is not made visible in written form through books, posters, signs and other material that represent the school domain, this signals to the students that this language is perceived to be of less value at school (Wedin & Wessman, 2017, s. 876).

Språkmedvetna lärmiljöer

lektionsmoment

Moment	Vad?	Material	Varför?
Moment 1	- Skapa en flerspråkig plansch där eleverna får bidra med ord och fraser de kan på olika språk.	- Stort papper, tuschpennor. - Alternativ: Ipad eller dator.	-Elever med andra modersmål får en chans att lära ut ord på det egna språket. - Elever med svenska som modersmål får prova på att använda olika språk.
Moment 2	- Genomgång av dag och datum på engelska eller finska.	- Tavla, tusch/krita. - Alternativ: skapa lappar med färdiga veckodagar.	- Eleverna får höra orden dagligen, vilket leder till att de så småningom lär sig använda orden själva.
Moment 3	- Planera en bokhylla med böcker där alla elever modersmål finns representerade, eleverna får själva välja böcker.	- Böcker, bokhylla.	- Eleverna får inspireras av varandras modersmål.
Moment 4	- Skriv sagor på skolspråket + ett annat språk. De som har skolspråket som modersmål kan samarbeta med någon som har ett annat modersmål.	- Skrivhäfte/papper att skriva på.	- Eleverna får visa på skillnaderna mellan olika språk, samt lära sig ord och meningar på andra språk än skolspråket.
Moment 5	- Sjunga sånger på andra språk än skolspråket, t. ex. Broder Jakob.	- Sånger med verser på olika språk.	- Eleverna får se skillnader mellan språken, och verkligen prova på att uttrycka språken muntligt.